

P O S U D E K

Pověřeného akademického pracovníka

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Jiří Švejda

Název práce: Elektronická právních jednání se zaměřením na prostý elektronický podpis

Jméno a příjmení PAP: prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola shody: Informační systémy vykazaly maximální podobnost s jedním dokumentem jen <8 %, a to konkrétně s disertační prací Adama Jaroše, kterou autor této práce nicméně řádně cituje v souladu s citační normou a uvádí rovněž v seznamu své literatury. Celková míra podobnosti (*overall similarity*) je indikována 27 % a při bližším zkoumání, jde o standardní odkazy na literaturu, právní předpisy, ustálené právníkové kolokace a citace z judikatury. Lze tedy konstatovat, že práce je originálním výsledkem tvůrčí duševní činnosti autora.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil stále aktuální (a v současné době revize nařízení eIDAS a implementace do českého práva) stále diskutované téma elektronické formy právního jednání (a jeho podpisu) a jeho pojetí v českém civilním (resp. soukromém) právu, zejména s ohledem na rekonfiguraci úsilí. Téma, které pro svůj mimořádný praktický dopad a nejasnosti, které v rozhodovací praxi soudů vyvolává, zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti a nauky. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď: (1) je prostý elektronický podpis dostatečný k dodržení písemné formy právního jednání? (2) Může být písemná forma právního jednání splněna i bez připojení podpisu? (3) Jaké jsou výhody vyšších úrovní elektronických podpisů oproti prostému elektronickému podpisu a jsou vždy brány v potaz? (4) Je současná právní úprava správně aplikována soudy? Výzkumné otázky pokládám za korektně formulované ve vztahu k zadanému tématu. Mezi implicitní výzkumnou otázkou řadím obecně i tu, jak se do forem právních jednání promítají překotné změny v oblasti komunikačních technologií a zda je současná úprava adekvátní v tomto smyslu? Právě v této části (kapitoly 4 a 5) spatřuji těžiště práce z hlediska jejího přínosu, nakolik obsahuje nové poznatky, autorovy argumenty a některé nové myšlenkové konstrukty, jež dále přecházejí do úvah de lege ferenda. Pátá kapitola identifikuje celou řadu vysoce praktických otázek, s nimiž je soudní praxe konfrontována a posléze se samozřejmě promítají i do právní praxe jako takové a budí rozpaky, resp. narušují principy právní jistoty a bezpečnosti právního styku. Mám na mysli zejména otázku povahy naskenovaného vlastnoručního podpisu, unikátního ID a click-through smluv, dvou-faktorového ověření v podobě SMS zprávy, podpisu myši do prázdného pole na internetové stránce, požadavku na vyšší formy elektronických podpisů ke splnění písemné formy a záměny požadavku písemné formy a identifikace. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu naznačeny, i z práce samotné je patrné, že autor zvolil kompilačně-analytický a deskriptivní přístup, který kombinuje s analýzou judikatury, aby nakonec dospěl k syntetizujícímu poznatku, resp. k dílčímu závěru, jenž je argumentován.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (260 tis. znaků) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda.

Práce je rozdělena do 6 dílčích kapitol, kdy první a druhá kapitola (obecná úprava podpisu, jednotlivé druhy elektronických podpisů) obsahuje teoretická východiska zkoumané problematiky a dominuje metoda deskriptivní. V dalších výkladech pak usiluje o vymezení a základní charakteristiku (analýzu) vztahu písemné formy právního jednání a elektronických a technických prostředků. Klade přitom důraz na zachování digitální kontinuity při vědomí rizik stárnutí dokumentů a expiraci příslušných certifikátů.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je veden důkladně a odpovídajícím způsobem. Výběr literatury a pramenná základna zdá se reprezentativní a zahrnuje všechny relevantní tituly/autory naší nauky (Korbel, Peterka, Polčák, Kučera, Matejka etc.). Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české doktríny a jejich odlišná stanoviska zasadit do širšího kontextu a opatřit vlastním hodnocením a závěrem. Práce je tak v tomto ohledu originálním autorským přínosem (zejm. kap. 4 a 5). Velmi přínosná je dle mého právě práce s bohatou (disparátní) judikaturou ve snaze vysledovat zřetelnější tendence rozhodovací praxe; analyzuje na 60 relevantních judikátů soudů všech instancí.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce celkem výborná. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. K určitým lapsům došlo ojedinele – kupř. na str. 1 by bylo vhodné uvést příslušná předpis celým názvem, tj. Zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu zajímavých názorů a závěrů. Ocenitelné je to zejména kupř. při výkladu vztahu § 561/1 a § 562/1, kde autor proponuje vlastní závěr vycházející z premisy racionálního zákonodárce. Pracuje s bohatou judikaturou (cca 60 rozhodnutí nejrůznějších soudních stolic) Při ústní obhajobě by se autor mohl znovu a blíže vyjádřit zejména:

- o co autor opírá svůj závěr, že naskenovaný vlastnoruční podpis splňuje definici prostého elektronického podpisu, a tedy písemnou formu právního jednání – se závěrem samým nepolemizují, jen by mě zajímaly autorovy argumenty
- v čem spatřuje autor největší rizika tzv. smart contracts a tzv. biometrického podpisu?
- je vztah § 561 a § 562 komplementární nebo speciální – pohled autora

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy utříděné, komplexní a systematické znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto **doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením „prospěl“.**

Datum: 18. 4. 2024

Podpis vedoucího rigorózní práce
prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.